

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

29. juli 2024*

»Præjudiciel forelæggelse – tilnærmelse af lovgivningerne – direktiv 2011/61/EU – forvaltere af alternative investeringsfonde (FAIF'er) – betingelser for udøvelse – artikel 13 – aflønningspolitikker og -praksisser for disse forvaltere – anvendelsesområde ratione temporis – artikel 61 – overgangsbestemmelser«

I sag C-174/23,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Cour de cassation (Frankrig) ved afgørelse af 15. marts 2023, indgået til Domstolen den 21. marts 2023, i sagen

HJ,

IK,

LM

mod

Twenty First Capital SAS,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Arabadjiev, og dommerne T. von Danwitz, P.G. Xuereb (refererende dommer), A. Kumin og I. Ziemele,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– HJ, IK og LM ved avocat R. Froger,

* Processprog: fransk.

- Twenty First Capital SAS ved avocat G. Perrot,
- den franske regering ved B. Fodda, E. Leclerc, J.B. Merlin og S. Royon, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved C. Auvret, G. Goddin og H. Tserepa-Lacombe, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 8. februar 2024, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 13 og artikel 61, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/61/EU af 8. juni 2011 om forvaltere af alternative investeringsfonde og om ændring af direktiv 2003/41/EF og 2009/65/EF samt forordning (EF) nr. 1060/2009 og (EU) nr. 1095/2010 (EUT 2011, L 174, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem HJ, JK og LM over for Twenty First Capital SAS (herefter »selskabet TFC«) vedrørende håndhævelsen af en aftale om vederlag, som skulle betales af sidstnævnte.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 I 24. betragtning til direktiv 2011/61 anføres følgende:

»For at tage højde for den potentielt skadelige effekt, som dårligt udformede aflønningsstrukturer kan have på sund forvaltning af risici og kontrol med enkeltpersoners risikovillige adfærd, bør FAIF'er pålægges en udtrykkelig forpligtelse til at etablere og opretholde aflønningspolitikker og -praksisser, som er i overensstemmelse med sund og effektiv risikoforvaltning for de personalekategorier, hvis professionelle aktiviteter har væsentlig indflydelse på risikoprofilen i de AIF'er, de forvalter. Disse personalekategorier bør mindst omfatte ledelsen, risikotagere, medarbejdere med kontrolfunktioner samt alle medarbejdere, hvis samlede løn ligger inden for samme lønramme som ledelse og risikotagere.«
- 4 Dette direktivs artikel 1 med overskriften »Genstand« fastsætter følgende:

»Dette direktiv fastsætter regler for meddelelse af tilladelse, løbende driftsvilkår og gennemsigtighedskrav vedrørende forvaltere af alternative investeringsfonde (FAIF'er), der forvalter og/eller markedsfører alternative investeringsfonde (AIF'er) i Unionen.«
- 5 Samme direktivs artikel 4, stk. 1, litra b), med overskriften »Definitioner«, bestemmer, at der i dette direktiv ved »FAIF'er« forstås »juridiske personer, hvis sædvanlige erhvervs mæssige virksomhed består i forvaltning af en eller flere AIF'er«.

6 Artikel 6 i direktiv 2011/61 med overskriften »Betingelser for at udøve virksomhed som FAIF«, som indgår i direktivets kapitel II, der har overskriften »Meddelelse til tilladelse til FAIF'er«, fastsætter følgende i bestemmelsens stk. 1:

»Medlemsstaterne sikrer, at ingen FAIF'er forvalter AIF'er, medmindre de har erhvervet tilladelse i henhold til dette direktiv.

FAIF'er, der har erhvervet tilladelse i henhold til dette direktiv, skal til enhver tid opfylde betingelserne for tilladelse, som er fastsat i dette direktiv.«

7 Nævnte direktivs artikel 7 med overskriften »Ansøgning om tilladelse« er affattet således:

»1. Medlemsstaterne kræver, at FAIF'er ansøger om tilladelse hos de kompetente myndigheder i deres hjemland.

2. Medlemsstaterne kræver, at en FAIF, der ansøger om tilladelse, indsender følgende oplysninger vedrørende FAIF'en til hjemlandets kompetente myndigheder:

[...]

d) oplysninger om aflønningspolitikker og -praksisser i henhold til artikel 13

[...]«

8 Samme direktivs artikel 8 med overskriften »Betingelser for meddelelse af tilladelse«, har i stk. 1 følgende ordlyd:

»De kompetente myndigheder i FAIF'ens hjemland meddeler ikke tilladelse, medmindre:

a) de er overbeviste om, at FAIF'en vil være i stand til at opfylde betingelserne i dette direktiv

[...]

Tilladelsen gælder i alle medlemsstater.«

9 Artikel 12 i direktiv 2011/61 med overskriften »Generelle krav« fastsætter i bestemmelsens stk. 1:

»Medlemsstaterne sikrer, at FAIF'er til enhver tid:

a) under udøvelsen af deres aktiviteter handler ærligt og redeligt og med passende dygtighed, omhu og hurtighed

[...]

e) overholder alle de forskriftsmæssige krav, der gælder for udøvelsen af deres virksomhed, således at de bedst muligt varetager interesserne for de AIF'er, som de forvalter, eller for investorerne i disse AIF'er og tilgodeser markedets integritet.

[...]«

10 Dette direktivs artikel 13 med overskriften »Aflønning«, som indgår i direktivets kapitel III, der har overskriften »Vilkår for drift af FAIF'er«, fastsætter følgende:

»1. Medlemsstaterne kræver, at FAIF'er for de medarbejderkategorier, herunder ledelsen, risikotagere, kontrolfunktioner og enhver medarbejder, hvis samlede løn ligger inden for samme lønramme som ledelsen, samt risikotagere, hvis arbejde har væsentlig indflydelse på FAIF'ernes risikoprofil eller de forvaltede AIF'ers risikoprofiler, har aflønningspolitikker og -praksisser, som er forenelige med og fremmer en sund og effektiv risikoforvaltning og ikke tilskynder til at løbe risici, som er uforenelige med risikoprofilerne, reglerne eller vedtægterne for de AIF'er, som de forvalter.

FAIF'erne skal fastlægge deres aflønningspolitikker og -praksisser i overensstemmelse med bilag II.

2. ESMA [Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA)] sikrer, at der findes retningslinjer for forsvarlige aflønningspolitikker, der er i overensstemmelse med bilag II. [...]«

11 Det nævnte direktivs artikel 61 med overskriften »Overgangsbestemmelser« bestemmer i stk. 1:

»FAIF'er, der driver virksomhed omfattet af dette direktiv inden den 22. juli 2013, skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at overholde national lovgivning baseret på dette direktiv og i givet fald indgive en ansøgning om tilladelse inden et år fra den nævnte dato.«

12 Samme direktivs artikel 66 med overskriften »Gennemførelse« fastsætter følgende:

»1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme dette direktiv senest den 22. juli 2013. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse bestemmelser med en sammenligningstabel, som viser sammenhængen mellem de pågældende bestemmelser og dette direktiv.

2. Medlemsstaterne anvender disse love og administrative bestemmelser som omhandlet i stk. 1 fra den 22. juli 2013.

[...]«

13 I henhold til direktivets artikel 70 trådte direktiv 2011/61 i kraft den på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*, der fandt sted den 1. juli 2011.

Fransk ret

14 Direktiv 2011/61 er blevet gennemført i fransk ret ved bekendtgørelse nr. 2013-676 af 25. juli 2013 om ændring af de juridiske rammer for forvaltning af aktiver (JORF af 27.7.2013, tekst nr. 9), som trådte i kraft den 28. juli 2013, og som bl.a. indførte en ny artikel L. 533-22-2 i code monétaire et financier (den franske lov om monetære og finansielle anliggender, herefter »lov om monetære og finansielle anliggender«), der gengiver bestemmelserne i direktivets artikel 13.

- 15 Bekendtgørelse nr. 2013-676 indeholder i artikel 33, stk. I, en overgangsbestemmelse, der har følgende ordlyd:
- »Administrationsselskaber, der på datoen for bekendtgørelsens offentliggørelse udøver aktiviteter, der svarer til de bestemmelser, der er indeholdt i denne bekendtgørelse, skal inden den 22. juli 2014 ansøge om tilladelse som porteføljeadministrationsselskaber som defineret i artikel L. 532-9 i lov om monetære og finansielle anliggender, således som den er affattet i henhold til denne bekendtgørelse.«
- 16 I de vejledende bemærkninger til dekret nr. 2013-687 af 25. juli 2013 om gennemførelse af bekendtgørelse nr. 2013-676 af 25. juli 2013 om ændring af de juridiske rammer for forvaltning (JORF af 30.7.2013, tekst nr. 3) er følgende angivet: »Ikrafttræden: forvaltningsselskaber, der på datoen for offentliggørelsen af dette dekret udøver aktiviteter, der svarer til de bestemmelser, der er nævnt i dette dekret, træffer alle nødvendige foranstaltninger for at overholde bestemmelserne og indgiver en passende ansøgning om tilladelse senest den 22. juli 2014 [...]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 17 I marts 2014 overdrog selskabet R Participations, der er blevet oprettet af HJ, og som har LM og IK som partnere, tre kollektive investeringsordninger, der var dedikeret til investeringer i nye markeder, til selskabet T ved en virksomhedsoverdragelse. HJ blev ansat i selskabet T.
- 18 Den 5. juni 2014 indgik HJ med henblik på at tilrettelægge selskabet TFC's overtagelse af denne virksomhed en kontrakt med TFC, i henhold til hvilken selskabet TFC forpligtede sig til at ansætte HJ, IK og LM, og den 27. juni 2014 indgik parterne en partnerskabsaftale om forskellige vederlag til fordel for de sidstnævnte (herefter »partnerskabsaftalen«).
- 19 Den 24. oktober 2014 solgte selskabet T til selskabet TFC en del af sin virksomhed, der omfattede de tre kollektive investeringsordninger, der var dedikeret til investeringer i nye markeder, og som fremgår af nærværende doms præmis 16.
- 20 Den 11. december 2014 indtrådte HJ i selskabet TFC som medlem af bestyrelsen, administrerende direktør og vicedirektør i dette selskab.
- 21 Den 24. december 2015 og den 6. januar 2016 anlagde HJ og IK et søgsmål mod selskabet TFC med henblik på at håndhæve partnerskabsaftalen og for at opnå erstatning. LM intervenerede frivilligt i denne sag. Selskabet TFC har fremsat et modkrav om partnerskabsaftalens ugyldighed.
- 22 Ved dom af 10. januar 2019 annullerede tribunal de grande instance de Paris (retten i første instans i Paris, Frankrig) partnerskabsaftalen med den begrundelse, at de vederlag, der var fastsat i denne aftale, var i strid med artikel L. 533-22-2 i lov om monetære og finansielle anliggender, efter at have konstateret, at selskabet TFC forvaltede mindst én AIF, og forkastede HJ's, IK's og LM's påstande om opfyldelse af den nævnte aftale og om betaling af erstatning som følge af dennes misligholdelse.
- 23 Denne dom blev stadfæstet af cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris, Frankrig) ved dom af 8. februar 2021.
- 24 HJ, IK og LM har appelleret denne dom for Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig), som er den forelæggende ret.

- 25 Den forelæggende ret har anført, at sagsøgerne i hovedsagen har gjort gældende, at det følger af artikel 33, stk. I, i bekendtgørelse nr. 2013-676, som fortolket i lyset af artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61, at FAIF'er havde en frist på et år fra den 22. juli 2013, som er sidste frist for gennemførelsen af dette direktiv, til at overholde de regler om aflønningspraksis for AIF'er, der er fastsat i den nationale lovgivning, og til at indgive en ansøgning om tilladelse. Idet de anførte, at selskabet TFC først havde opnået sin godkendelse den 18. august 2014, udledte de heraf, at disse regler ikke fandt anvendelse på dette selskab på tidspunktet for indgåelsen af partnerskabsaftalen, den 27. juni 2014, og udelukkende fandt anvendelse på den variable aflønning, som selskabet betalte i 2016 for 2015. De har subsidiært gjort gældende, at de nævnte regler under alle omstændigheder ikke var bindende på tidspunktet for indgåelsen af partnerskabsaftalen.
- 26 Den forelæggende ret har anført, at sagsøgerne i hovedsagen til støtte for deres analyse har påberåbt sig tre dokumenter.
- 27 For det første har sagsøgerne i hovedsagen påberåbt sig et dokument udarbejdet på engelsk af Kommissionen med overskriften »AIFMD Q&As from the European Commission« (Spørgsmål og svar fra Europa-Kommissionen vedrørende direktiv 2011/61), hvoraf det fremgår, at »[i] løbet af en overgangsperiode på et år forventes det, at FAIF'erne efter bedste evne lever op til kravene i den nationale lovgivning, som gennemfører direktiv [2011/61]. Forpligtelsen til at søge om tilladelse [...] er retligt bindende, men kan opfyldes inden for et år efter direktivets ikrafttræden. Med hensyn til andre forpligtelser i henhold til direktiv [2011/61] (såsom [...] aflønning [...]) skal en FAIF, der ville eksistere på datoen for ikrafttræden for direktiv [2011/61], i overgangsperioden tage alle skridt (dvs. gøre sit bedste for at overholde FAIF-direktivet for så vidt angår alle aktiviteter, der udføres efter direktivets ikrafttræden (den 22.7.2013). Efter denne overgangsperiode er alle forpligtelser i henhold til FAIF-direktivet retligt bindende.«
- 28 For det andet har sagsøgerne i hovedsagen støttet ret på en »liste af spørgsmål og svar vedrørende direktiv [2011/61]«, som er udgivet af ESMA, hvori det præciseres, at:

»[...] Når et selskab først er godkendt som AIF, bliver det underlagt FAIF-direktivets aflønningsregler og retningslinjerne for aflønning. De relevante regler skal derfor finde anvendelse fra datoen for tilladelsen.

Hvad angår reglerne om variabel løn [...] bør FAIF'er imidlertid anvende dem til beregning af betalinger i forbindelse med nye tildelinger af variabel løn til deres identificerede medarbejdere (som defineret i retningslinjerne for aflønning) for de præstationsperioder, der følger efter den periode, hvor de blev godkendt. Ordningen for variabel aflønning for FAIF'er skal således kun gælde for hele præstationsperioder og skal gælde for den første fulde præstationsperiode, efter at forvalteren er blevet godkendt.

F.eks.: [...] for en FAIF, der allerede forvalter AIF'er med regnskabsårsafslutning den 31. december, som indgiver en ansøgning om tilladelse før den 22. juli 2014 og opnår tilladelse efter denne dato (herunder hvis tilladelsen opnås efter den 31. december 2014), bør reglerne om variabel aflønning i direktiv 2011/61 finde anvendelse på beregningen af betalinger vedrørende regnskabsåret 2015.«

29 For det tredje har sagsøgerne i hovedsagen påberåbt sig »AIF-vejledning – Aflønning«, som er udgivet af Autorité des marchés financiers (AMF) (den franske finanstilsynsmyndighed), der er den franske myndighed med ansvaret for at sikre beskyttelsen af investerede opsparinger. Vejledningen fastsætter:

»I henhold til artikel 61[, stk. 1,] i direktiv [2011/61] har forvaltningsselskaber, der eksisterede den 22. juli 2013, et år indtil den 22. juli 2014 til at opfylde forpligtelserne i henhold til direktiv [2011/61] og til at ansøge om tilladelse fra deres kompetente myndighed.

Der er således tale om tre mulige tilfælde:

- Forvaltningsselskaber, der har fået deres FAIF-tilladelse mellem den 22. juli 2013 og den 31. december 2013: De foranstaltninger, der er fastsat i FAIF'ens holdning til aflønning, vil gælde for regnskabsåret 2014 (for variabel aflønning udbetalt i 2015).
- Forvaltningsselskaber, der har fået deres FAIF-tilladelse mellem den 22. juli 2013 og den 22. juli 2014: De foranstaltninger, der er fastsat i FAIF'ens holdning til aflønning, vil gælde for regnskabsåret 2015 (for variabel aflønning udbetalt i 2016).
- Nye forvaltningsselskaber, der opnår FAIF-tilladelse efter den 22. juli 2014 i år N, vil være underlagt samme ordning: Det første regnskabsår, der tages i betragtning ved anvendelsen af de foranstaltninger, der er fastsat i positionen vedrørende FAIF'ers aflønning, vil være år N+1 for den variable aflønning, der udbetales i N+2.«

30 Den forelæggende ret har præciseret, at selskabet TFC har gjort gældende, at bestemmelserne i artikel L. 533-22-2 i lov om monetære og finansielle anliggender fandt anvendelse på dagen for indgåelse af partnerskabsaftalen, den 27. juni 2014, for så vidt som bekendtgørelsen af 25. juli 2013 ganske vist indeholder en bestemmelse om udsat ikrafttræden af visse gennemførelsesbestemmelser, men dette ikke er tilfældet for de bestemmelser, der pålægger operatørerne at indføre en aflønningspolitik og -praksis for bestyrelsesmedlemmer i AIF-forvaltningsselskaber, der er »forenelige med og fremmer en sund og effektiv risikoforvaltning«. Selskabet TFC har endvidere gjort gældende, at selv om FAIF'er får en frist til at overholde de nye bestemmelser til gennemførelse af direktiv [2011/61], kan de i denne periode ikke indgå en aftale om aflønning, der er i strid med direktivets artikel 13, da de i henhold til nævnte direktivs artikel 61, stk. 1, »skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at overholde national lovgivning baseret på dette direktiv«.

31 Den forelæggende ret bemærker, at Kommissionens dokument som omhandlet i nærværende doms præmis 26 synes at indikere, at der er en overgangsperiode på et år, der udløber den 21. juli 2014, at forvaltere af AIF'er inden denne dato kun forventes at gøre deres bedste for at overholde kravene i den nationale lovgivning, der gennemfører direktiv 2011/61, og at det først var efter denne dato, at alle forpligtelser, der følger af direktiv 2011/61, bliver juridisk bindende. I henhold til denne analyse vil hverken datoen for ansøgning om tilladelse eller datoen for opnåelse af tilladelse være relevant.

32 Ifølge den forelæggende ret tyder ESMA's og AMF's analyser på, at en FAIF først vil være underlagt aflønningsregler og retningslinjerne for aflønningspraksisser i direktiv 2011/61 fra datoen for tilladelsen, mens den før tilladelsen ikke ville være underlagt disse regler. Ifølge denne analyse ville disse regler bl.a. først finde anvendelse fra begyndelsen af det regnskabsår, der følger efter tilladelsen.

- 33 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at det fremgår af artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61, at ingen af de foreslåede fortolkninger er »umiddelbart indlysende«, så meget desto mere som en anden fortolkning er mulig, hvor der sondres mellem, om vederlaget er aftalt før eller efter gennemførelsen af direktiv 2011/61 i national ret. I det første tilfælde kan det medgives, at det er vanskeligt at anmode forvalteren om øjeblikkeligt at anfægte et vederlag, som ikke var i strid med nogen regel, da det blev fastsat, og at det i en overgangsperiode højst kan kræves, at forvalteren gør sin bedste indsats for at opfylde de nye aflønningskrav. I det andet tilfælde kunne man forestille sig, at ikrafttrædelsen af den nationale tekst til gennemførelse af direktiv 2011/61 straks ville forbyde FAIF'en at aftale en godtgørelse for fremtiden, som ville være i strid med reglerne i dette direktiv, som allerede er trådt i kraft.
- 34 På denne baggrund har Cour de cassation (kassationsdomstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) a) Skal artikel 13 og artikel 61, stk. 1, i [direktiv 2011/61] fortolkes således, at FAIF'er, der driver virksomhed i henhold til direktivet inden den 22. juli 2013, skal opfylde forpligtelserne vedrørende aflønningspolitikker og -praksis:
- i) ved udløbet af fristen for gennemførelse af direktivet
  - ii) [på] datoen for ikrafttrædelsen af de bestemmelser, der gennemfører direktivet i national ret
  - iii) fra udløbet af den periode på et år, der udløber den 21. juli 2014, som er fastsat i artikel 61, stk. 1, eller
  - iv) fra datoen for godkendelse som FAIF i henhold til dette [direktiv]?
- b) Afhænger besvarelsen af dette spørgsmål af, om den aflønning, som FAIF'en har udbetalt til en ansat eller en ledende medarbejder, blev aftalt før eller efter:
- i) udløbet af direktivets gennemførelsesperiode
  - ii) datoen for ikrafttrædelsen af de bestemmelser, der gennemfører direktivet i national ret
  - iii) udløbet af den frist, den 21. juli 2014, der er fastsat i artikel 61, stk. 1, i direktiv [2011/61]
  - iv) på den dato, hvor FAIF'en opnår sin tilladelse?
- 2) Såfremt det følger af besvarelsen af det første spørgsmål, at FAIF'en efter gennemførelsen af direktivet i national ret i en vis periode kun er forpligtet til at bestræbe sig på at overholde den nationale lovgivning, der følger af dette direktiv, opfylder FAIF'en da denne forpligtelse, hvis den i denne periode ansætter en ansat eller udnævner en direktør på lønvilkår, der ikke er i overensstemmelse med kravene i den nationale bestemmelse, der gennemfører direktivets artikel 13?«

Formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

- 35 Sagsøgerne i hovedsagen har i deres skriftlige indlæg, om end indirekte, rejst tvivl om, hvorvidt anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling, idet de har gjort gældende, at tvisten i hovedsagen ikke materielt henhører under direktiv 2011/61.

- 36 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at det inden for rammerne af det samarbejde, der i henhold til artikel 267 TEUF er indført mellem Domstolen og den nationale ret, udelukkende tilkommer den nationale ret, for hvilken tvisten er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, både om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, og relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af EU-retten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (dom af 14.7.2022, Volkswagen, C-134/20, EU:C:2022:571, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis, og af 11.1.2024, Nárokuj, C-755/22, EU:C:2024:10, præmis 17).
- 37 Heraf følger, at der foreligger en formodning for, at spørgsmål om EU-retten er relevante. Domstolen kan kun afvise at træffe afgørelse om et præjudicielt spørgsmål fremsat af en national ret, hvis det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, såfremt problemet er af hypotetisk karakter, eller såfremt Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan give en hensigtsmæssig besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 21.3.2023, Mercedes-Benz Group (Ansvar for fabrikanter af køretøjer udstyret med manipulationsanordninger), C-100/21, EU:C:2023:229, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).
- 38 De stillede spørgsmål vedrører i det foreliggende tilfælde fortolkningen af direktiv 2011/61. Det fremgår desuden af forelæggelsesafgørelsen, at de faktiske omstændigheder i tvisten i hovedsagen, som sagsøgerne i hovedsagen har bestridt, er blevet fastlagt af retten i første instans og appeldomstolen, og den forelæggende ret har præciseret, at en besvarelse af disse spørgsmål er nødvendig for, at den kan træffe afgørelse. Endelig indeholder forelæggelsesafgørelsen alle de faktiske og retlige oplysninger, der gør det muligt at give en hensigtsmæssig besvarelse af de nævnte spørgsmål.
- 39 Det følger heraf, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 40 Den forelæggende ret ønsker med det første spørgsmål nærmere bestemt oplyst, fra hvilket tidspunkt medlemsstaterne var forpligtet til at kræve af FAIF'er, der inden den 22. juli 2013 udøver aktiviteter i henhold til direktiv 2011/61, at de overholder de forpligtelser vedrørende aflønningspolitikker og -praksisser, der følger af dette direktivs artikel 13.
- 41 I denne henseende bemærkes, at artikel 13, stk. 1, i direktiv 2011/61 forpligter medlemsstaterne til at kræve, at FAIF'er for visse kategorier af medarbejdere skal have aflønningspolitikker og -praksisser, som er forenelige med og fremmer en sund og effektiv risikostyring og ikke tilskynder til at løbe risici, der er uforenelige med risikoprofilerne, reglerne eller vedtægterne for de AIF'er, som de forvalter.
- 42 Dette direktivs artikel 66 bestemmer, at medlemsstaterne senest den 22. juli 2013 vedtager og offentliggør de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv, og at de anvender disse love og bestemmelser senest fra denne dato.

- 43 Artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61 med overskriften »Overgangsbestemmelser« fastsætter imidlertid, at AIF-forvaltere, der udøver aktiviteter i henhold til dette direktiv inden den 22. juli 2013, »skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at overholde national lovgivning baseret på dette direktiv, og i givet fald indgive en ansøgning om tilladelse inden for et år fra den nævnte dato«.
- 44 Det fremgår af denne bestemmelses ordlyd, at direktiv 2011/61 ikke pålægger medlemsstaterne en forpligtelse til at kræve, at denne kategori af FAIF'er overholder bestemmelserne i dette direktivs artikel 13, stk. 1, fra den 22. juli 2013.
- 45 Ordlyden af artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61 gør det imidlertid ikke i sig selv muligt at fastlægge den dato, hvor de forpligtelser, der er fastsat i dette direktivs artikel 13, stk. 1, således som gennemført i national ret, er blevet bindende for disse FAIF'er, eftersom det følger af nævnte ordlyd, at denne dato kunne være enten datoen for udløbet af fristen på et år at regne fra den 22. juli 2013, som denne bestemmelse fastsætter, eller datoen for opnåelse af tilladelsen som FAIF, som bestemmelsen henviser til.
- 46 Når dette er sagt, skal det ligeledes bemærkes, at det fremgår af fast praksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (dom af 7.3.2024, IAB Europe, C-604/22, EU:C:2024:214, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).
- 47 Hvad angår den sammenhæng, hvori artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61 indgår, skal der, eftersom denne bestemmelse indfører en frist på et år fra den 22. juli 2013 for de berørte FAIF'ers indgivelse af en ansøgning om godkendelse, bl.a. tages hensyn til de bestemmelser i dette direktiv, som vedrører den tilladelse, der bl.a. er indeholdt i dette direktivs artikel 6-8.
- 48 Artikel 6, stk. 1, i direktiv 2011/61 bestemmer dels, at medlemsstaterne sikrer, at ingen FAIF'er forvalter AIF'er uden at have erhvervet tilladelse i overensstemmelse med dette direktiv, dels at FAIF'er, der har erhvervet tilladelse i henhold til dette direktiv, til enhver tid skal opfylde de i samme direktiv fastsatte betingelser for erhvervelse af tilladelse.
- 49 Artikel 7, stk. 1, litra d), i direktiv 2011/61, bestemmer, at blandt de oplysninger, som FAIF'erne skal indsende til de kompetente myndigheder for at opnå tilladelse, er bl.a. oplysninger om aflønningspolitikker og -praksisser i henhold til artikel 13.
- 50 Endelig fremgår det af artikel 8, stk. 1, litra a), i direktiv 2011/61, at den tilladelse, der ansøges om, kun meddeles, hvis de kompetente myndigheder finder, at den pågældende FAIF kan opfylde betingelserne i dette direktiv.
- 51 Det følger for det første af disse bestemmelser, at en tilladelse er nødvendig for at udøve FAIF'ens virksomhed, for det andet, at denne tilladelse kun meddeles, hvis de kompetente myndigheder, henset til de oplysninger, som den pågældende FAIF har givet dem i sin ansøgning om tilladelse, er overbevist om, at denne FAIF er i stand til at opfylde de forpligtelser, der er fastsat i direktiv 2011/61, og for det tredje, at denne FAIF, når først tilladelsen er meddelt, er forpligtet til permanent at opfylde disse forpligtelser, herunder dem, der følger af dette direktivs artikel 13. Det følger heraf, at datoen for meddelelse af tilladelse inden for rammerne af direktiv 2011/61 er af central betydning.

- 52 Eftersom artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61 udtrykkeligt fastsætter, at de FAIF'er, som allerede udøvede virksomhed i henhold til dette direktiv inden den 22. juli 2013, skal indgive en ansøgning om tilladelse inden for en frist på et år regnet fra denne dato, skal det fastslås, at denne bestemmelse, sammenholdt med nævnte direktivs artikel 6-8, skal fortolkes således, at disse operatører først var forpligtet til fuldt ud at overholde de forpligtelser, der er fastsat i samme direktiv, bl.a. for så vidt angår deres aflønningspolitik og -praksis, således som gennemført i national ret, fra datoen for opnåelse af deres godkendelse, for så vidt som de havde indgivet en ansøgning om godkendelse inden for en frist på et år fra den 22. juli 2013.
- 53 Denne fortolkning er sammenhængende med de formål, der forfølges med direktiv 2011/61.
- 54 Det fremgår af retspraksis, at disse formål består i at beskytte investorerne – navnlig når deres interesser kan komme i konflikt med fondsforvalternes interesser, både henset til risikoen og til investeringsbeslutningers bæredygtighed – samt i at sikre det finansielle systems stabilitet, hvilket også bekræftes af 24. betragtning til direktiv 2011/61. Nærmere bestemt har de aflønningspolitikker og -praksisser, der er reguleret ved direktiv 2011/61, i denne sammenhæng til formål at fremme en sund og effektiv risikoforvaltning samt ikke at tilskynde til at løbe risici, som er uforenelige med risikoprofilerne, reglerne eller vedtægterne for AIF'erne (jf. i denne retning dom af 1.8.2022, HOLD Alapkezelő, C-352/20, EU:C:2022:606, præmis 52 og 54).
- 55 Selv om de nævnte mål ganske vist gælder for alle FAIF'ers aktiviteter, skal det ligeledes bemærkes, at direktiv 2011/61, for så vidt angår de FAIF'er, der allerede var aktive før den 22. juli 2013, udtrykkeligt fastsætter en overgangsperiode, der har til formål at give disse FAIF'er yderligere tid til at opfylde de krav, der er indført ved dette direktiv, ved at træffe »alle nødvendige foranstaltninger for at overholde den nationale lovgivning baseret på dette direktiv«.
- 56 Hvad angår den mulige relevans af datoen, hvor vederlaget er vedtaget, fremgår af Domstolens praksis, at en ny retsregel finder anvendelse fra det tidspunkt, hvor den retsakt, hvori den er indeholdt, træder i kraft, og at den, selv om den ikke finder anvendelse på retlige situationer, der er opstået og endeligt fastlagt, mens den tidligere lov var gældende, skal anvendes på disses fremtidige virkninger og på nye retlige situationer. Noget andet gælder kun – og med forbehold af princippet om forbud mod retsaktens tilbagevirkende kraft – såfremt den nye retsregel er ledsaget af særbestemmelser, som specielt regulerer dens tidsmæssige anvendelse (dom af 13.7.2023, Banco Santander (Henvisning til et officielt indeks), C-265/22, EU:C:2023:578, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).
- 57 I det foreliggende tilfælde er den nye regel for det første ledsaget af særlige bestemmelser, som specifikt regulerer dens tidsmæssige anvendelse, nemlig artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61. For det andet bemærkes det, at eftersom partnerskabsaftalen blev indgået den 27. juni 2014, og for så vidt som denne aftale på den dato, hvor selskabet TFC opnåede sin godkendelse, dvs. den 18. august 2014, stadig var gældende og fastsatte forskellige vederlag til HJ, IK og LM, fremgår det, med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse, at retsforholdet ikke var fuldbåret og fortsat havde virkning.
- 58 Det følger heraf, at den dato, hvor det vederlag, der følger af denne kontrakt, blev aftalt, er uden relevans for besvarelsen af det første spørgsmål, og dette så meget desto mere, som EU-lovgiver med den overgangsperiode, der er fastsat i artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61, netop har fastsat en mulighed for de FAIF'er, der udøvede virksomhed i henhold til dette direktiv inden den 22. juli 2013, for gradvist at tilpasse sig kravene i det nævnte direktiv.

- 59 I modsætning til, hvad sagsøgerne i hovedsagen har gjort gældende i deres skriftlige indlæg, er denne fortolkning ligeledes i overensstemmelse med retssikkerhedsprincippet, som ifølge retspraksis er til hinder for, at en retsregel anvendes med tilbagevirkende kraft, dvs. på situationer, som ligger forud for ikrafttrædelsen, og som kræver, at faktiske omstændigheder normalt, medmindre andet udtrykkeligt er bestemt, skal bedømmes efter samtidige retsregler (jf. i denne retning dom af 25.1.2022, VYSOČINA WIND, C-181/20, EU:C:2022:51, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis). Den svarer desuden, således som generaladvokaten har anført i punkt 77 i forslaget til afgørelse, til ESMA's, der i henhold til artikel 61, stk. 2, i direktiv 2011/61 sikrer, at der findes retningslinjer for forsvarlige aflønningspolitikker, som er i overensstemmelse med bilag II til dette direktiv, og som i de oplysninger, som denne myndighed har stillet til rådighed for offentligheden, og som er nævnt i nærværende doms præmis 28, udtrykkeligt har anført, at dette direktivs bestemmelser om vederlag og de tilhørende retningslinjer finder anvendelse på FAIF'er fra datoen for opnåelse af deres tilladelse.
- 60 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61 skal fortolkes således, at medlemsstaterne var forpligtede til at kræve, at FAIF'er, der udøver virksomhed i henhold til dette direktiv inden den 22. juli 2013, fuldt ud overholder de forpligtelser vedrørende aflønningspolitikker og -praksisser, der følger af nævnte direktivs artikel 13, stk. 1, fra datoen for opnåelse af deres tilladelse, for så vidt som de havde indgivet en ansøgning om godkendelse inden for en frist på et år fra den 22. juli 2013.

Det andet spørgsmål

- 61 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål må det lægges til grund, at den forelæggende ret med det andet spørgsmål nærmere bestemt ønsker oplyst, om en driftsleder, der i perioden fra den 22. juli 2013 til datoen for opnåelsen af tilladelsen ansætter en arbejdstager eller udnævner en direktør på lønvilkår, som ikke overholder kravene i den nationale bestemmelse, der gennemfører direktivets artikel 13 i national ret, kan anses for at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at overholde den nationale lovgivning, der følger af direktiv 2011/61 som omhandlet i direktivets artikel 61.
- 62 Den forelæggende ret ønsker således nærmere bestemt oplyst, hvilken rækkevidde det i artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61 fastsatte udtryk har, hvorefter disse FAIF'er i den overgangsperiode, der er omhandlet i denne bestemmelse, »skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at overholde national lovgivning baseret på dette direktiv«, for så vidt angår aflønningspolitikker og -praksisser som omhandlet i dette direktivs artikel 13.
- 63 Som det for det første er anført i denne doms præmis 51, meddeles en tilladelse kun, hvis de kompetente myndigheder, henset til de oplysninger, som den pågældende FAIF har afgivet i sin ansøgning om tilladelse, er overbevist om, at denne er i stand til at opfylde de forpligtelser, der er fastsat i direktiv 2011/61. På tidspunktet for godkendelsen skal disse forvaltere nemlig have aflønningspolitikker og -praksisser, som er i overensstemmelse med de forpligtelser, der er fastsat i dette direktivs artikel 13, stk. 1, som gennemført i national ret. Denne forvalter er desuden, når tilladelsen er meddelt, forpligtet til permanent at opfylde disse forpligtelser, herunder de forpligtelser, der følger af dette direktivs artikel 13.
- 64 For det andet følger det af denne doms præmis 58, at den overgangsperiode, der er omhandlet i artikel 61 i direktiv 2011/61, har til formål at gøre det muligt for de berørte FAIF'er gradvist at tilpasse sig de krav, der følger af direktiv 2011/61.

- 65 Med henblik på at sikre den effektive virkning af direktiv 2011/61 skal det fastslås, at selv om medlemsstaterne i den i direktivets artikel 61, stk. 1, omhandlede overgangsperiode på et år skal sikre, at de FAIF'er, der udøvede virksomhed i henhold til samme direktiv allerede inden den 22. juli 2013, skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at overholde den nationale lovgivning, der følger af dette direktiv, forholder det sig ikke desto mindre således, at disse medlemsstater ligeledes skal sikre, at disse FAIF'er afholder sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe gennemførelsen af det i direktiv 2011/61 foreskrevne resultat i alvorlig fare.
- 66 Det må derfor fastslås, at udtrykket »skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at overholde national lovgivning baseret på dette direktiv« som omhandlet i denne bestemmelse skal fortolkes således, at det indebærer, at en FAIF, som allerede var aktiv før den 22. juli 2013, skal afstå fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe gennemførelsen af formålet med direktiv 2011/61 i alvorlig fare.
- 67 Henset til det ovenstående skal det andet præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61 skal fortolkes således, at udtrykket »skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at overholde national lovgivning baseret på dette direktiv«, indebærer, at en FAIF, som allerede var aktiv før den 22. juli 2013, og som undlader at træffe foranstaltninger, kan bringe gennemførelsen af direktivets formål i alvorlig fare.

Sagsomkostninger

- 68 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 61, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/61/EU af 8. juni 2011 om forvaltere af alternative investeringsfonde og om ændring af direktiv 2003/41/EF og 2009/65/EF samt forordning (EF) nr. 1060/2009 og (EU) nr. 1095/2010**

skal fortolkes således, at

- medlemsstaterne var forpligtede til at kræve, at forvaltere af alternative investeringsfonde (FAIF'er), der udøver virksomhed i henhold til dette direktiv inden den 22. juli 2013, fuldt ud overholder de forpligtelser vedrørende aflønningspolitikker og -praksisser, der følger af nævnte direktivs artikel 13, stk. 1, fra datoen for opnåelse af deres tilladelse, for så vidt som de havde indgivet en ansøgning om godkendelse inden for en frist på et år fra den 22. juli 2013.

- 2) Artikel 61, stk. 1, i direktiv 2011/61**

skal fortolkes således, at

- udtrykket »skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at overholde national lovgivning baseret på dette direktiv« indebærer, at en FAIF, som allerede var aktiv før

den 22. juli 2013, og som undlader at træffe foranstaltninger, kan bringe gennemførelsen af direktivets formål i alvorlig fare.

Underskrifter